

STRZELIN
MIERZY WYSOKO

www.strzelin.pl

facebook.com/GminaStrzelin

▶ Strzelin

Strzelin to gościnne dolnośląskie miasto położone nad rzeką Olawą, niespełna 40 kilometrów od Wrocławia. Słynie z doskonałego granitu, eksploatowanego w największej kopalni w Europie. Wzgórza Strzelińskie to przepiękne, praktycznie nieskażone działalnością człowieka, tereny. Ścieżki rowerowe i piesze zachęcają amatorów aktywnego wypoczynku do wędrówek po malowniczym paśmie podgórskim, którego najwyższym wzniesieniem jest tajemnicze wzgórze Gromnik (393 m n.p.m.). Do najcenniejszych zabytków ziemi strzelińskiej należą: Rotunda Św. Gotarda, Dom Książąt Brzeskich, wieża ratuszowa, strzelińskie kościoły: pw. Podwyższenia Krzyża Świętego i pw. Matki Chrystusa i Św. Jana Ewangelisty oraz świątynie w Białym Kościele i Nowolesiu.

Strzelin is a hospitable town on the Olawa river, in Lower Silesia, located less than 40 kilometers from Wrocław. It is famous for its excellent granite, excavated in the largest quarries in Europe. The Strzelin Hills are a beautiful area, virtually unspoiled by human activity. Biking and hiking paths encourage amateurs of outdoor activities to wander through the picturesque mountain foothills, culminating at the mysterious Gromnik hill (393 m a.s.l). The most valuable monuments of the Strzelin land include St. Godehard's Rotunda church, the House of Dukes of Brzeg, the town hall tower, Strzelin churches: Exaltation of the Holy Cross church, Mother of God and Saint John the Evangelist church, as well as temples in Biały Kościół and Nowolesie.

► Historia

Prawa miejskie nadał Strzelinowi w 1292 roku książę śląski Bolko I Świdnicki. Druga połowa XV i cały XVI wiek to szybki rozwój miasta. Duże dochody przynosiły kamieniołomy granitu. Dynamiczny rozkwit miasta przerwała wojna trzydziestoletnia. Ziemię strzelińską splądrowali wówczas m.in. Szwedzi, wojska cesarskie, saskie, brandenburskie. Plagą tych lat były pożary oraz epidemie dziesiątkujące ludność. Podczas wojen napoleońskich okolice Strzelina były areną kilku potyczek oraz jednej większej bitwy. Koniec XIX i początek XX w. stały się dla miasta okresem dynamicznego rozwoju. To właśnie wtedy zaczęto wydobywać na skalę przemysłową granit, a otwarcie linii kolejowej zrewolucjonizowało handel i transport. II wojna niemal unicestwiła Strzelin. W 1945 roku zniszczeniu uległa znaczna część miasta. Poważnie ucierpiały m.in. strzeliński rynek, zabytkowy ratusz, kościół św. Michała, Dom Książąt Brzeskich i wieża kościoła pw. św. Krzyża. Z wojennej pożogi szczęśliwie ocalała Rotunda św. Gotarda – najcenniejszy zabytek miejski.

► History

Strzelin has been granted town rights in 1292 by the Silesian prince Bolko I of Świdnica /Bolko I Świdnicki/. The second half of the fifteenth and the sixteenth century were a period of rapid growth of the town. Granite quarries were generating high revenues. The dynamic development of the town was interrupted by the Thirty Years' War. The Strzelin land was looted among others by the Swedes, as well as by imperial, Saxon and Brandenburg armies. Those years were plagued by fires and epidemics decimating the population. During the Napoleonic wars, Strzelin surroundings were the scene of several skirmishes and of one bigger battle. Late nineteenth and early twentieth century was a period of dynamic growth of the town. It was then that granite began to be extracted on an industrial scale, and the opening of the railway line revolutionised trade and transport. World War II almost annihilated Strzelin. In 1945, a huge part of the town was destroyed. Among the seriously affected sites were the Strzelin market square, the historic town hall, St. Michael's church, the House of the Dukes of Brzeg and the tower of the Holy Cross church. The Rotunda church of St. Godehard – the most precious monument in town – has fortunately survived the atrocities of the war.

► Rotunda św. Gotarda

Strzeleńska Rotunda św. Gotarda należy do najstarszych budowli sakralnych na Śląsku. Powstała w połowie XII w. jako romańska rotunda – zabytek klasy I. Przebudowana w XIV i XVI w. w stylu gotyckim. W czasach reformacji korzystali z niej ewangelicy. Aż do wybuchu II wojny światowej odbywały się tutaj nabożeństwa w języku polskim, dlatego świątynia nazywana była „polnische kirche”. Po wojnie kościół był długo nieużywany. W 1992 r. rotundę przejęła parafia pw. Podwyższenia Krzyża Świętego. Najstarszą częścią świątyni jest dolna część wieży z portalem. Wewnątrz budynku zwracają uwagę nawy o sklepieniu krzyżowo-żebrowym oraz barokowy nagrobek zawieszony na północnej ścianie.

Grupy zorganizowane mogą zwiedzić rotundę po wcześniejszej rezerwacji telefonicznej pod nr tel. 71 392 15 43. Zwiedzanie jest bezpłatne.

► St. Godehard's Rotunda Church

St. Godehard's Rotunda Church in Strzelin is one of the most ancient sacral buildings in Silesia. It was built in the middle of the twelfth century as a Romanesque rotunda – a historic monument of outstanding universal value. In the fourteenth and sixteenth century, it was transformed to adapt it to the Gothic style. In the

days of the Reformation, it was used by Protestants. Worship took place here in the Polish language until the outbreak of the Second World War, which is why the temple was called „polnische Kirche”/”Polish church” in German/. After the war, the church was not used for a long period of time. In 1992, the rotunda was taken over by the Exaltation of the Holy Cross parish. The lower part of the tower with the portal is the oldest part of the temple. Inside the building, pay attention to the cross-ribbed vaults of the nave and to the Baroque tombstone suspended on the north wall.

Organised groups may visit the rotunda upon prior reservation (phone number 71 392 15 43). The visit is free of charge.

► Izba muzealna

W zabytkowej kaplicy szpitalnej pw. św. Jerzego (ul. Brzegowa) znajduje się izba muzealna. Część zgromadzonych w niej zbiorów jest darem przedwojennych mieszkańców Strzelina. Nad przygotowaniem i aranżacją ekspozycji czuwał miłośnik ziemi strzeleńskiej Zbigniew Kazimierowicz. W planach jest wyposażenie izby w urządzenia multimedialne zaopatrzone w nowoczesne aplikacje. Kustoszem izby jest znany lokalny artysta plastyk Bogusław Szychowiak. Kaplica szpitalna, w której działa izba, powstała w 1351 r. przy pierwszym strzeleńskim szpitalu. W 1945 r. została poważnie zrujnowana. Na przełomie lat 70 i 80 XX w. kaplicę odbudowano. Swoją siedzibę miało w niej Społeczne Ognisko Muzyczne, a następnie Strzeleński Ośrodek Kultury.

Izba muzealna jest czynna w poniedziałki i środy w godzinach 11:00 – 19:00.

Zwiedzanie izby w innych dniach jest możliwe po wcześniejszym umówieniu telefonicznie (tel. 71 392 15 43). Wstęp do izby jest całkowicie bezpłatny.

► The museum room

There is a museum room in the historic St. George chapel at the hospital (Brzegowa Street). Some items of its collection are a gift of the pre-war inhabitants of Strzelin. Zbigniew Kazimierowicz, an enthusiast of the Strzelin land, has supervised the preparation and arrangement of the exposition. There is a plan to equip the room with multimedia devices with modern applications. A know local artist, Bogusław Szychowiak, is the curator of the room. The hospital chapel in which the room has been organised was built in 1351 next to the first Strzelin hospital. It was badly damaged in 1945. The chapel was rebuilt in the late 70's and early 80's of the twentieth century. It was the seat of the Social Music Centre, then of the Strzelin

Cultural Centre.

The museum room is open on Mondays and Wednesdays from 11:00 AM to 7:00 PM. It can be visited on other days upon prior telephone appointment (phone number 71 392 15 43). Entrance is free of charge.

▶ Ratusz

Powstał prawdopodobnie w początkach XIV wieku w miejscu dawnego domu kupieckiego. Na przestrzeni kolejnych stuleci był poważnie uszkodzony i odbudowywany. W 1945 roku znaczna część budynku spłonęła, a wieżę ratuszową wysadzono z rozkazu ostatniego niemieckiego burmistrza. Po wojnie ruiny ratusza rozebrano, pozostawiając fragment wieży. W 2011 roku zakończono odbudowę wieży, która mierzy

ponad 70 metrów wysokości. Z tarasu widokowego można podziwiać piękne panoramy miasta, ziemi strzelińskiej, Wzgórz Niemczańsko-Strzelińskich oraz Równiny Wrocławskiej. Na jednej z kondygnacji ulokowano ekspozycję minerałów pochodzących głównie z ziemi strzelińskiej i okolic. W wieży można też zobaczyć stałą wystawę zdjęć przedwojennego Strzelina oraz inne materiały związane z historią regionu. W starej części wieży usytuowano loch głodowy, a na ścianach jednego z pięter znajdują się unikatowe

zapiski i rysunki wykonane przez osadzonych tam skazańców. Niektóre z nich pochodzą z XVI wieku.

Wstęp na wieżę ratuszową jest nieodpłatny, a dni i godziny otwarcia obiektu w sezonie turystycznym (od kwietnia do września) są dostępne na stronie www.kultura.strzelin.pl w zakładce „Informacja Turystyczna”

Zwiedzanie wieży przez grupy zorganizowane poza sezonem – od października do marca – odbywa się wyłącznie w umówionych dniach i godzinach, po wcześniejszej rezerwacji telefonicznej pod nr tel. 71 392 15 43.

W bliskim sąsiedztwie wieży ratuszowej znajduje się granitowy stół sędziowski, przy którym publicznie ogłaszano wyroki. Pochodzi prawdopodobnie z XV wieku, a w 1740 r. przeszedł renowację. To jeden z dwóch zachowanych na Dolnym Śląsku stołów sędziowskich.

► The Town Hall

It was probably built in the early fourteenth century on the site of a former merchant house. Over the following centuries, it was seriously damaged and rebuilt. In 1945, a large part of the building was burned, and the Town Hall tower was blown up by order of the last German mayor. After the war, the ruins of the town hall were cleared and only a fragment of the tower has been left. In 2011, the restoration of the more than 70 m high tower was completed. From the observation terrace, you can enjoy the beautiful panorama of the town, of the Strzelin land, of the Niemczańsko-Strzelińskie Hills and of the Wrocław Plain. One of the floors is dedicated to an exhibition of minerals coming mainly from the Strzelin area and its surroundings. In the tower, you can also see a permanent exhibition of pre-war Strzelin pictures and other materials related to the history of the region. There is a hunger dungeon in the old part of the tower, and unique notes and drawings made by the convicts can be seen on the walls of one of the floors. Some of them originate from the sixteenth century.

Admission to the Town Hall tower is free of charge, and the days and hours of opening of the facility during the tourist season (April to September) are available at www.kultura.strzelin.pl in the „Tourist Information” tab.

Off-season - from October to March - visits take place exclusively on appointment, upon prior reservation (phone number 71 392 15 43).

A granite table at which judges promulgated judgments can be seen in the immediate vicinity of the town hall tower. It probably dates back to the fifteenth century and was renovated in 1740. This is one of the two judges' tables preserved in Lower Silesia.

► Kościół pw. Podwyższenia Krzyża Świętego (ul. Św. Floriana)

Pierwotnie pełnił funkcję świątyni przyklasztornej. Zbudowany w stylu gotyckim z miejscowego granitu, na planie krzyża z wydłużonym prezbiterium. Umieszczone w świątyni rzeźby i obrazy pochodzą z XVIII wieku i są głównie dziełem Jana Józefa Klimy. Na uwagę zasługuje wspaniale utrzymany przykościelny ogród, w którym jest m.in. pomnik Papieża Jana Pawła II – dzieło wiązowskich artystów kamieniarzy.

► Exaltation of the Holy Cross Church (Św. Floriana Street)

Originally, it served as temple of the monastery. Built in the Gothic style of local granite, on a cruciform plan with an elongated presbytery. Sculptures and paintings which can be seen in the temple date back to the eighteenth century and are mainly the work of Jan Józef Klima. The very well-maintained churchyard garden is definitely noteworthy, with its statue of Pope John Paul II - the work of stonemason artists from Wiązów.

► Dom Książąt Brzeskich (ul. Książąt Brzeskich)

Powstał na początku XVII wieku w miejscu dawnego klasztoru klarysek. Do 1675 r. był kwaterą księcia brzeskiego. Wielokrotnie przebudowywany. Na przestrzeni wieków

mieściły się w nim m.in. urząd podatkowy i sąd okręgowy. Poważnie zniszczony w 1945 r., przez kilkadziesiąt lat pozostawał w ruinie. Na początku lat 90. XX w. przeprowadzono częściową renowację budynku, w ramach której zabezpieczono go przed dalszą dewastacją. Obecnie ten piękny obiekt, będący własnością Skarbu Państwa, czeka na zagospodarowanie

► The House of the Dukes of Brzeg (Książąt Brzeskich Street)

It was built at the beginning of the seventeenth century on the location of the former convent of the Order of St. Clare. Until 1675, it served as headquarters of the Duke of Brzeg. Repeatedly rebuilt. Over the centuries it housed, among others, the tax office and the district court. Seriously damaged in 1945, remained in ruins for several dozens of years. At the beginning of the 1990s, the building was partly renewed to protect it from further devastation. Today, this beautiful property belonging to the State Treasury is waiting for further development.

► Willa doktora Pietrulli przy ul. Książąt Brzeskich

To jeden z najbardziej okazałych miejskich zabytków, wybudowany w drugiej połowie XIX wieku dla strzelińskiego lekarza Augusta Pietrulli. Po II wojnie światowej aż do 1990 r. znajdowała się tutaj siedziba Komitetu Powiatowego PZPR. W efektownym neogotyckim budynku z cegły klinkierowej i glazurowanej mieści się obecnie siedziba lokalnego oddziału Banku Zachodniego WBK.

► Dr Pietrulla's villa on Książąt Brzeskich Street

Is one of the most impressive monuments in town, built in the second half of the nineteenth century for dr. August Pietrulla living in Strzelin. After World War II and until 1990, it was the seat of the District Committee of the Communist Party. The spectacular neo-Gothic building built with clinker and glazed bricks is currently used by the local branch of the Bank Zachodni WBK bank

► Kościół pw. Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny *w Białym Kościele*

Pierwsza wzmianka źródłowa dotycząca świątyni pochodzi z 1264 r. W 1301 r. kościół stał się własnością strzelińskich klarysek. Od XVI wieku do końca II wojny światowej służył protestantom. Gruntowna przebudowa świątyni nastąpiła w 1827 r. W 1945 r., w wyniku wybuchu amunicji, świątynia została niemal zupełnie zrujnowana. Kościół odbudowano dopiero w latach 1984-1994. Przy murze okalającym kościół warto zobaczyć kamienne płyty nagrobkowe z XVII i XVIII wieku.

► The Visitation of the Blessed Virgin Mary church

in Biały Kościół

The first reference concerning the temple dates back to 1264. In 1301, the church became the property of the Order of St. Clare in Strzelin. From the sixteenth century to the end of the Second World War, it was used by Protestants. A thorough reconstruction of the temple took place in 1827. In 1945, in result of an explosion of ammunition, the temple was almost completely ruined. The church was not rebuilt until 1984-1994. Seventeenth and eighteenth century tombstones next to the wall surrounding the church are also worth seeing.

► Baszta Prochowa z XV w. *ul. Brzegowa*

To jedyna zachowana baszta z dawnych fortyfikacji miejskich. Jej górna część, z dwoma otworami strzelniczymi, pochodzi z XVI w. Na początku XIX w. baszta wraz z przyległym ogrodem należała do szlachcianki Marii Teresy Radziejowskiej. Do połowy XIX wieku służyła jako wieża widokowa.

► The 15th century

Powder Tower

Brzegowa Street

The only remaining tower of the old fortifications. Its upper part, with two embrasures, dates back to the sixteenth century. At the beginning of the nineteenth century, the tower with the adjoining garden belonged to the noblewoman Maria Teresa Radziejowska. Until mid-nineteenth century, it was used as a lookout tower.

Fot. Mieczysław Kępa

► Poczta w Strzelinie (ul. Pocztowa)

Budynek poczty powstał w 1889 r. Budowla dwuskrzydłowa i dwukondygnacyjna z cegły zwykłej i glazurowej, w stylu neogotyckim. Wejście do budynku znajduje się w charakterystycznym narożnym występie z lica elewacji, a powyżej na fasadzie są widoczne okrągłe elementy dekoracyjne (tzw. medaliony) z symbolami telegrafu i trąbki pocztyliona.

► The Strzelin Post Office (Pocztowa Street)

The neo-Gothic post office, a two-winged and two-storey building made of ordinary and glazed brick, was built in 1889. The entrance is located in a characteristic salient angle of the building's wall and above on the facade you can see round decorative elements (medallions) with symbols of the telegraph and of the postilion's trumpet. The Gothic windows restored. The building of the church has still its Gothic features, combined

► Kościół parafialny pw. św. Marcina w Nowolesiu

Wzniesiony w 1867 r. w stylu neoromańskim, w miejscu dawnej świątyni wzmiankowanej już w źródłach z 1368 r. Zbudowany z kamienia i cegły. W ołtarzu głównym znajduje się piękny obraz Matki Boskiej Różańcowej (1644-1657), przywieziony w 1945 r. przez przesiedleńców z Kresów Wschodnich. Obraz intronizowany w 1957 r. W 1997 r. w kościele w Nowolesiu ustanowiono Sanktuarium Matki Bożej Różańcowej.

► The parish church of St. Martin in Nowolesie

Built in 1867 in neo-Romanesque style, on the location of an old temple mentioned already in 1368 sources. Built of stone and bricks. In the main altar, there is a beautiful painting of Our Lady of the Rosary (1644-1657), brought in 1945 by people displaced from the Eastern Borderlands. The icon was enthroned in 1957. In 1997, the Nowolesie church became Shrine of Our Lady of the Rosary.

► Kościół pw. św. Jana Kantego w Nieszkowicach

Kościół filialny parafii w Dankowicach zbudowany w XV w. i przebudowany kolejno w XVI, XVIII i XX w. Do końca II wojny światowej należał do ewangelików. W świątyni znajduje się późnorennesansowy ołtarz główny z przelomu XVI i XVII w., przedstawiający chrzest Jezusa Chrystusa, ostatnią wieczerzę i scenę spowiedzi.

► The St. John Cantius church in Nieszkowice

The subsidiary church of the Dankowice parish was built in the fifteenth century and subsequently rebuilt in the sixteenth, eighteenth and twentieth centuries. Until the end of World War II, it belonged to the Protestants. A late-Renaissance altar from the turn of the sixteenth and seventeenth century depicting the baptism of Jesus Christ, the Last Supper and a scene of confession can be seen inside

► Ośrodek Wypoczynku Świątecznego w Białym Kościele

W sezonie letnim w Białym Kościele działa Ośrodek Wypoczynku Świątecznego, położony u zbiegu turystycznych szlaków pieszych i rowerowych, przy dwóch obficie zarybionych stawach. Co roku odwiedzają go tysiące turystów i wczasowiczów. OWŚ oferuje miejsca noclegowe w domkach campingowych, pola namiotowe oraz stanowiska dla przyczep campingowych. Na terenie ośrodka działają punkty gastronomiczne, kąpielisko, a dla młodszych gości przygotowano basen napełniony wodą wodociągową. Nad bezpieczeństwem pływających czuwają ratownicy WOPR. Ośrodek dysponuje wypożyczalnią sprzętu wodnego. Można tu wynająć rowery wodne i kajaki. Stawy kuszą nie tylko wędkarzy, ale też rozmaite ptactwo wodne. Miłośnicy przyrody i pasjonaci fotografii przyrodniczej mogą tu zaobserwować m.in. żerujące bociany, czaple, łabędzie, dzikie kaczki i gęsi.

► Holiday Recreation Centre in Biały Kościół

Biały Kościół In the summer season, a Holiday Recreation Centre operates in Biały Kościół. It is located at the crossroads of tourist hiking and cycling trails, next to two ponds with plenty of fish. Every year, it is visited by thousands of tourists

and holidaymakers. The Centre offers accommodation in cabins, on campsites, as well as stationing places for caravans. The centre runs eateries, a bathing beach and a swimming pool filled with tap water for younger guests. The safety of the swimmers is assured by lifeguards. The centre has a water equipment rental facility. You can rent pedalos and kayaks. Ponds attract not only fishermen, but also a variety of waterfowl. Nature lovers and nature photography enthusiasts may watch, among others, feeding storks, herons, swans, wild ducks and geese.

► Aquapark Granit

W Strzelinie przy ulicy Generała Leopolda Okulickiego 10 działa od 2011 roku jedna z najnowocześniejszych dolnośląskich krytych pływalni – Aquapark Granit. Na jej terenie znajdziemy zespół basenów, w tym basen pływacki o wymiarach 25,00 x 12,50 oraz basen rekreacyjny z licznymi miejscami masażu wodnego (6 ławeczek wodno-powietrznych, 6 leżanek powietrznych, 4 masaże, kaskady,

2 gejzery, masaże podwodne i tzw. „rwąca rzeka”). W obiekcie znajdują się także dwa jacuzzi, brodzik dla dzieci z parasolem wodnym i zjeżdżalnia o długości 72 m. Ofertę Aquaparku Granit dodatkowo wzbogacają: profesjonalne szkoły pływania, restauracja, siłownia, sauny – fińska i parowa, gabinet masażu oraz sklep z akcesoriami sportowymi.

Obiekt dostosowano do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Więcej informacji o Aquaparku Granit można odnaleźć na stronie internetowej www.aquaparkstrzelin.pl

► Aquapark Granit

One of the most modern indoor swimming pools in Lower Silesia – the Granit Aqua park – operates since 2011 in Strzelin at Generała Leopolda Okulickiego 10 Street. You will find there several pools, including a 25.00 x 12.50 m swimming pool and a recreational pool with numerous water massage seats (6 water and air benches, six air couches, 4 massage devices, cascades, 2 geysers, underwater massage devices and the so-called „wild river”). The facility features also two Jacuzzis, a children’s pool with a water umbrella and a 72 m long slide. The Granit Aquapark offers also professional swimming schools, a restaurant, a gym, Finnish and steam saunas, a massage room and a shop selling sport accessories.

The facility is adapted to the needs of disabled people. For more information on the Granit Aqua park, please visit the www.aquaparkstrzelin.pl website.

► Największa kopalnia w Europie

W strzelińskich kamieniołomach są eksploatowane wielkie złoża granitu, przerabiane

na materiał drogowy, brukowy i kruszywa. Strzeliński granit użyto np. do odbudowy Mostu Poniatowskiego w Warszawie, budowy Pałacu Kultury i Nauki, pomnika Nike czy pomnika Papieża Jana XXIII we Wrocławiu. Strzelińska kopalnia prowadzi klasyczne wydobywanie węgłębne i jest największym tego typu wyrobiskiem w Europie. Głębokość największego kamieniołomu wynosi 120 metrów, długość 650 metrów a szerokość 300 metrów. W ostatnich latach strzeliński granit wykorzystano m.in. do realizacji takich inwestycji jak: budowa odcinków autostrad A1 i A4, lotnisk w Pyrzowicach, Balicach i Szymanach, drogi S7 (k. Radomia i Olsztyna), trasy W-Z w Łodzi oraz placu pod Centrum Kongresowym m w Krakowie. Strzelińskim kamieniołomem zarządza spółka Mineral Polska.

► The biggest quarry in Europe

Huge granite deposits are mined in the Strzelin quarries and then processed to become road building, paving and aggregate materials. Strzelin granite was used e.g. to rebuild the Poniatowski Bridge, to build the Palace of Culture and Science or the statue of Nike in Warsaw and the statue of Pope John XXIII in Wrocław. The Strzelin mine operates a classic open pit and is the biggest excavation of its kind in Europe. The biggest quarry is 120 meters deep, 650 meters long and 300 meters wide. In recent years, the Strzelin granite was used, among others, in investments such as the construction of sections of the A1 and A4 motorways, of Pyrzowice, Balice and Szymany airports, of the S7 road (in the Radom and Olsztyn areas), of the W-Z route in Łódź and of the square in front of the Kraków Congress Centre. The Strzelin quarry is managed by Mineral Poland.

► Park Skalny w Strzelinie – znajdź strzeliński granit

Tuż przy dworcu kolejowym w Strzelinie znajduje się park skalny, w którym można podziwiać wydobywane w okolicach skały, stanowiące naturalne bogactwo regionu. Na terenie parku umieszczono również tablice informacyjne oraz specjalne kody QR, których aktywacja umożliwia skorzystanie z gry edukacyjnej pt. „Znajdź granit strzeliński”. W parku skalnym można również zobaczyć odrestaurowany wagonik, który służył do transportu granitu wydobywanego w strzelińskiej kopalni. Pomysłodawcą utworzenia parku skalnego była organizacja Geopark Przedgórze Sudeckie, która blisko współpracuje z gminą Strzelin.

► The Strzelin Rock Park – find the Strzelin granite!

Right next to the Strzelin train station there is a rock park, where you can admire rocks excavated in the area, which are the natural treasure of the region. In the park, there are also information boards and special QR codes whose activation allows you to play the “Find the Strzelin granite” educational game. In the rock park, you can also see a restored wagon which was used to transport the granite quarried in the Strzelin mine. The idea of the park came from the Geopark Przedgórze Sudeckie organization, which works closely with the municipality of Strzelin.

► Strzeliński noblista

W Strzelinie urodził się, mieszkał i uczęszczał do gimnazjum laureat Nagrody Nobla z dziedziny immunologii – Paul Ehrlich. W 2004 r., dzięki inicjatywie lokalnego stowarzyszenia, na skwerze przy ul. J. Kielińskiego stanęło popiersie noblisty, uważanego za twórcę podstaw chemioterapii.

► A Nobel Prize winner from Strzelin

Paul Ehrlich, laureate of the Nobel Prize in the field of immunology, was born, lived and attended high school in Strzelin. In 2004, on the initiative of a local association, a bust of the Nobel Prize winner, considered as author of the fundamentals of chemotherapy, was placed in the square next to J. Kilińskiego Street.

► Gromnik

Gromnik (393 m n.p.m.) najwyższe wzniesienie Wzgórz Strzelińskich i zarazem miejsce odwiedzane przez licznych turystów. Na jego szczycie znajdują się pozostałości po średniowiecznym grodzie. Turyści mogą skorzystać z wieży widokowej (godziny otwarcia można sprawdzić na stronie przeworno.pl). Na Gromnik można dotrzeć m.in. szlakiem czerwonym ze Strzelina lub szlakiem żółtym z Białego Kościoła.

► Gromnik

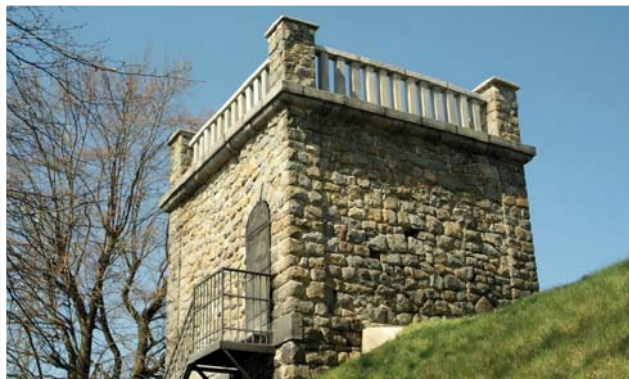
Gromnik (393 m a.s.l.) – highest point of the Strzelin Hills and a place frequently visited by many tourists. At the top are the remains of a medieval fortified settlement. Tourists can use the observation tower (the opening hours may be checked at przeworno.pl). You can reach the summit of Gromnik following for instance the red trail from Strzelin or the yellow trail from Biały Kościół.

Fot. Wojciech Cerkowniak

► Wieża widokowa w Gościęcicach

Położona na szczycie gościęcickiej Góry Szańcowej dawna wieża ciśniej służy obecnie

turystom i mieszkańcom. Można z niej podziwiać piękną panoramę miasta i malowniczych Wzgórz Strzeleńskich. Przy wieży usytuowano wiatę rekreacyjną oraz miejsce na ognisko.

► The Gościęcice observation tower

The former water tower located on the top of the Góra Szańcowa hill in Gościęcice serves nowadays tourists and residents alike. Enjoy the beautiful panorama of the town and of the picturesque Strzelin Hills. A recreation shelter and a fireplace are located next to the tower.

► Strzeleński Ośrodek Kultury

Przy ulicy Mickiewicza 2 działa od marca 2015 roku Strzeleński Ośrodek Kultury. W tym nowoczesnym obiekcie odbywają się najważniejsze uroczystości oraz wydarzenia artystyczne takie jak np. koncerty muzyczne i występy kabaretowe. W Strzeleńskim Ośrodku Kultury działa Kino „Grażyna” i Gminne Centrum Informacji Turystycznej.

Więcej o działalności ośrodka można się dowiedzieć na stronie: www.kultura.strzelin.pl

► Culture Centre in Strzelin

A new built Culture Centre in Strzelin has started to work since March 2015. It is situated on Mickiewicza 2 Street. In this modern facility regularly take place the most important cultural events such as concerts or kabaret performances. In addition to this, in our Culture Centre works The Cinema „Grażyna” and municipal

tourist information office.

More details on www.kultura.strzelin.pl

► Wzgórze Maryjne

U jego stóp powstała najpierw osada, a później miasto Strzelin. Legenda głosi, że żona Bolka I Świdnickiego, który w 1292 r. nadał Strzelinowi prawa miejskie, ze szczytu wzgórza wypuściła strzałę. W miejscu gdzie spadła miał powstać ratusz miejski. Od XIX wieku na szczycie wzgórza działała restauracja, przy której później umieszczono pomnik niemieckiego kanclerza Bismarcka. Po wojnie, obiekt wraz z otoczeniem został niemal całkowicie zdewastowany. Obecnie na szczycie wzgórza działa strzeleński Hotel Maria.

► St. Mary Hill

The settlement and then the town of Strzelin was established at the foot of the hill. According to a legend, the wife of Bolko I of Świdnica, who granted town rights to Strzelin in 1292, shot an arrow from the hilltop. The town hall was reportedly built on the spot where it fell. Since the nineteenth century, there was a restaurant at the top, and sometime later a monument to the German Chancellor Bismarck

was placed next to it. After the war, the site and its surroundings were almost completely devastated. Currently, the Maria Hotel operates on the top of the hill.

► W Gminie Strzelin działa wiele nowoczesnych obiektów sportowych.

► In the municipality of Strzelin are many modern sports facilities.

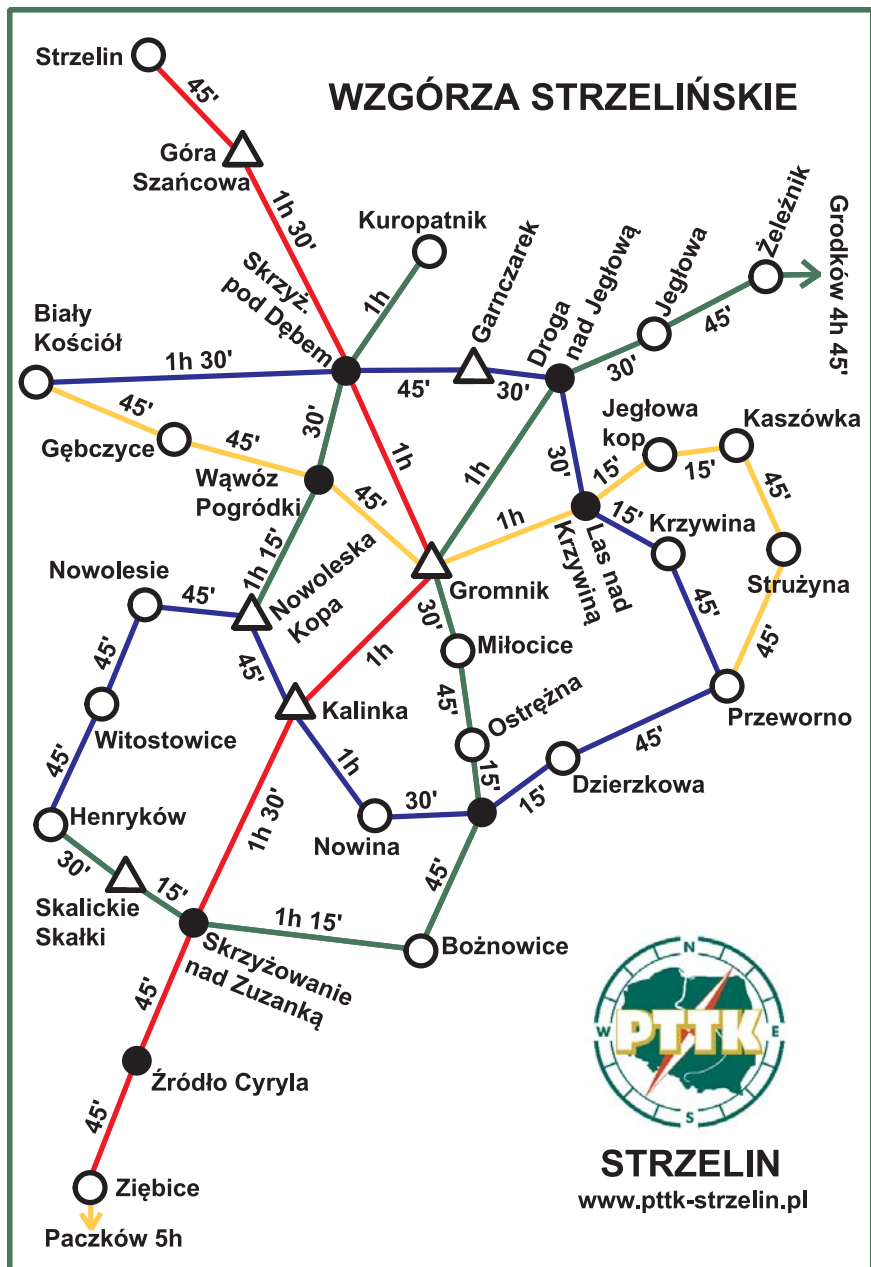
► Wzgórza Strzelińskie to teren wyjątkowo sprzyjający turystyce rowerowej. Już w niedalekiej przyszłości powstanie tu sieć nowoczesnych tras rowerowych tzw. singletracków. W mieście i gminie odbywają się liczne, cykliczne wydarzenia sportowe m.in. biegi i wyścigi rowerowe.

► The Strzelin Hills is the terrain, which is highly conducive to cycling tourism. In the near future, a network of modern cycling trails (the so-called „single tracks”) will be built. In the town and commune, numerous cyclical sports events are held including runs and cycle races.

▶ Turystyczne szlaki Wzgórz Strzeleńskich

▶ Tourist trails in the Strzelin Hills

Wydawca: **Gmina Strzelin**, ul. Ząbkowicka 11, 57-100 Strzelin

Druk: www.euro-drukarnia.com